

“Genetik ve Biyoetik” Ders Tanıtım Bilgileri

Dersin Adı	Kodu	Yarıyılı	Teori (saat/hafta)	Uygulama (saat/hafta)	Laboratuvar (saat/hafta)	Yerel Kredi	AKTS
Genetik ve Biyoetik	TET 717	Güz/Bahar	2	0	0	2	5
Önkoşullar	Yok						
Dersin Dili	Türkçe						
Dersin Türü	Seçmeli						
Dersin Verilme Şekli	Yüz yüze						
Dersin öğrenme ve öğretme teknikleri	Anlatım, Tartışma, Örnek olay incelemesi, Sorun/Problem Çözme						
Dersin Sorumlusu	Prof. Dr. Ayşe Nurten Akarsu						
Dersin amacı	Genetik bilimiyle ortaya çıkan çevre etiğinden, araştırma etiğine, biyogüvenlikten klinik etiğe çeşitli sorun alanları hakkında duyarlılık kazandırmak						
Dersin Öğrenme çıktıları	Dersin sonunda öğrenci, 1. Genetik bilimi çerçevesinde tartışılan etik sorunları tanımlayabilir 2. Genetiği değiştirilmiş organizmaların yarattığı etik sorunları tartışabilir 3. Klinikte genetik bilginin kullanımının yarattığı etik sorunları tartışabilir 4. Genetik bilgiyi tıbbın yeni paradigması olarak tanımlayarak, tanı, tedavi ve araştırmada gelecekteki uygulamaları öngörebilir						
Dersin içeriği	Tarihsel süreçte genetik biliminin yarattığı olanaklar çerçevesinde etik konu ve sorun alanları						
Kaynaklar	<ul style="list-style-type: none">– Anderson, W.F. “Prospects For Human Gene Therapy”. Science (226) 1984: 401-9.– Baird RM, Rosenbaum SM. Genetically Modified Foods. New York: Prometheus Books, 2002.– Billings, P.R. “Genetik Testlerin Bir Sonucu Olarak Ayrımcılık” Am J. Hum. Genet. 1992 ;50 : 476 - 482 (California Pacific Medical Center).– British Medical Association (BMA), Human Genetics: Choice and Responsibility. USA: Oxford University Press, 1998.– Büken, N.Ö. “Genetik ve Etik”. Etik Bunun Neresinde? ATO Yayınları.– Council of Europe, (2008) <i>Additional Protocol to the Convention on Human Rights and Biomedicine concerning Genetic Testing for Health Purposes</i> CETS No.: 203– Cox, D.R. “Tıbbi Genetik” JAMA, 5(9) 1992: 668 - 670.– Dündar, C. Gen- Etik. 28.06.2000.– Encyclopedia of Bioethics, 3rd ed, New York: Macmillan. 2005.– European Commission The Independent Expert Group, (2004) Ethical, legal and social aspects of genetic testing: research, development and clinical applications.– Huxley A. Cesur Yeni Dünya. İthaki yay, 2000.– İyi Klinik Uygulamalar, 2009;22.– Nuffield Council on Bioethics, (2006) Genetic Screening: a Supplement to the 1993 Report by the Nuffield Council on Bioethics– Oğuz NY, Tepe H, Büken NÖ., Kucur D. "Biyoetik Terimleri Sözlüğü", TFK (Türkiye Felsefe Kurumu) Yayını, Ankara, 2005.– Rothstein MA. Genetic Secrets: Protecting Privacy and Confidentiality in the Genetic Era, New Haven, CT: Yale University Pres, 1997						

	<ul style="list-style-type: none"> – Steinbock B, Arras JD, London AJ. Ethical Issues in Modern Medicine. New York: McGrawHill, 2009. – UNESCO (1997). İnsan Genomu ve İnsan Hakları Evrensel Bildirgesi, kuramdan uygulamaya. – UNESCO (2003) İnsan Genetik Verileri Uluslararası Bildirgesi
--	--

“Genetik ve Biyoetik” Haftalara Göre İşlenecek Konular

Haftalar	Tartışılacak İşlenecek Konular
1. Hafta	Temel kavramlar ve tarihçe
2. Hafta	Genetik teknolojinin biyomedikal alana girişi
3. Hafta	Transgenik besinler (Monsanto örneği) ve etik tartışmalar
4. Hafta	Transgenik hayvan üretimi ve etik tartışmalar
5. Hafta	Biyopolitika, biyoçeşitlilik, biyogüvenlik, biyoterörizm
6. Hafta	İnsan Genom Projesi ve ELSI
7. Hafta	Genetik tanı ve tarama testleri, PGT, prenatal testler
8. Hafta	Gen Tedavisi
9. Hafta	Tasarlanmış bebekler: Sağlıklı doğma hakkı mı? Çağcıl ırk ıslahı mı?
10. Hafta	Klinikte genetik bilginin kullanımı ve genetik danışmanlık
11. Hafta	Genetik bilginin gizliliği ve paylaşımı, DNA bankaları
12. Hafta	Klonlama, kök hücre araştırmaları
13. Hafta	İlgili etik ve yasal düzenlemelerin tartışılması
14. Hafta	Genetiği değiştirilmiş bir gelecek tasarımı
15. Hafta	Genel hazırlık
16. Hafta	Genel sınav

“Genetik ve Biyoetik” Değerlendirme Sistemi

Yarıyıl İçi Çalışmaları	Sayısı	Katkı Payı
Devam	14	10
Laboratuvar	-	-
Uygulama	-	-
Alan Çalışması	-	-
Derse Özgü Staj (Varsa)	-	-
Ödevler	2	20
Sunum	2	20
Projeler	-	-
Seminer	-	-
Ara Sınavlar	-	-
Genel Sınav	1	50
Toplam		100
Yarıyıl İçi Çalışmalarının Başarı Notuna Katkısı		50
Yarıyıl Sonu Sınavının Başarı Notuna Katkısı		50
Toplam		100

“Genetik ve Biyoetik” AKTS (Öğrenci İş Yüğü) Tablosu

Etkinlikler	Sayısı	Süresi (Saat)	Toplam İş Yüğü
Ders Süresi (x14)	14	2	28
Laboratuvar	0	0	0
Uygulama	0	0	0
Derse Özgü Staj (varsa)	0	0	0
Alan Çalışması	0	0	0
Sınıf Dışı Ders Çalışma Süresi (Ön çalışma, pekiştirme, vb)	14	2	28
Sunum / Seminer Hazırlama	2	16	32
Proje	0	0	0
Ödevler	2	16	32
Ara sınavlara hazırlanma süresi	0	0	0
Genel sınavlara hazırlanma süresi	1	30	30
Toplam İş Yüğü			150

“Genetik ve Biyoetik” Dersin Öğrenme Çıktılarının Program Yeterlilikleri ile İlişkilendirilmesi

Program yeterlilikleri	Katkı düzeyi*				
	1	2	3	4	5
1. Biyotıp alanında uygulanan ileri teknolojinin ne tür etik sorunlar/değer sorunları ortaya çıkaracağı hakkında ileri düzeyde bilgi sahibidir					X
2. Biyoetik, sağlık etiği, tıp etiği ve klinik etik alanlarında ortaya çıkan değer sorunlarına toplumsal duyarlılık ve çevre duyarlılığı ile yaklaşır, etik ikilemlerin farkındadır ve bu etik ikilemlerin çözümünde ilgili etik sorun çözme yöntemlerini tanımlar, özgün sorun çözme yöntemleri geliştirir ve uygular					X
3. Çalıştığı kurumda etik kurul (araştırma, klinik, deney hayvanları, akademik...) gereksinimini belirlemeye katkı sunar ve etik kurul kuruluşunda liderlik yapar.					
4. Çalıştığı kurumda gereksinim duyulduğunda biyoetik, biyotıp kapsamında karşılaşılabilecek her türlü etik sorunun çözümü konusunda başvuranlara “etik danışmanlık” verir			X		
5. Biyoetik ve biyotıp etiği alanında ulusal ve uluslararası etik ve yasal düzenlemeleri kurumsal ve ulusal politikaları sistematik bir yaklaşımla değerlendirir, kullanır ve eleştirel düzeyde katkı sunar					X
6. Biyoetik (tıp etiği) alanında yaşanan/yaşanabilecek sorunları ortaya koyacak ve bunlara çözüm olabilecek ulusal ve uluslararası düzeyde niteliksel ve niceliksel, disiplinler arası, çok disiplinli veya disiplinler üstü özgün araştırma projeleri tasarlar, yürütür, yorumlar, raporlaştırır ve akademik kurallara uygun özgün eserler haline getirir.		X			
7. Biyoetik alanıyla ilgili güncel gelişmeleri ulusal değerler ve ülke gerçekleri doğrultusunda, toplumsal cinsiyet duyarlılığıyla toplum yararına kullanır ve biyoetik ve biyotıp etiği alanında politika metinlerinin, etik rehberlerin, ulusal ve uluslararası etik ve yasal düzenlemelerin hazırlanmasında aktif rol oynar.		X			
8. Ulusal (TTB Etik Komisyonu, TEDMER...) ve uluslararası etik komite ve komisyonlarda (UNESCO, ICH-GCP...) aktif görev alır, liderlik yapar		X			
9. Biyoetik, sağlık etiği, tıp etiği, klinik etik ve tıp tarihi alanlarında lisans ve lisansüstü düzeyde, gerektiğinde de toplum eğitimi düzeyinde eğitim programları hazırlar ve yürütür.		X			
10. Bilim tarihinin bir parçası olarak tıp tarihini evrimsel yaklaşımla değerlendirir, mesleğin geçmişten bugüne gelişimini, temel düşünce ve felsefi yaklaşımların çerçevesini, mesleğin dayandığı temeller çevresinde oluşan değerler sistemini tanımlar	X				
11. Tarihi olayları değerlendirirken fon-figür ayrımı yapar, neden-sonuç ilişkilerini görür, geçmişle bugünü değerlendirirken geleceği öngörür	X				
12. Tıp tarihi metodolojisine dayanarak, ulusal ve uluslararası düzeyde disiplinler arası, çok disiplinli veya disiplinler üstü özgün araştırma projeleri tasarlar, yürütür, yorumlar, raporlaştırır ve akademik kurallara uygun özgün eserler haline getirir.					
13. Alana ilişkin bilgisini ulusal ve uluslararası eğitim ve bilim ortamıyla paylaşım amaçlı yazılı ve sözlü olarak etkin ve sistemli şekilde aktarır.		X			

*1 En düşük, 2 Düşük, 3 Orta, 4 Yüksek, 5 Çok yüksek